

Dr. Kolláth György ügyvéd
 1122 Budapest, Városmajor u. 43.
 T/Fax: 4570639 www.kollath.com
www.kollath.hu, gkollath@t-online.hu

**VOSZ-elnökségi ülés 2006 szeptember 12. Szóbeli megajánlás az AB-indítványhoz
 Elnök Úr! Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Kenyéradó Gazdák!**

Első ízben találkozunk személyesen, alkalmasint nem utoljára. Szakmai műhelyem gondozta azt az indítványt, amit a vállalkozók és munkaadók érdekében az AB tárgyalni fog. Egy AB-indítvány nem szakdolgozat, amit meg kell írni, meg kell védeni. Mégis fontos, hogy az érdekeltek előszóban is kapjanak összefoglalást a megszorító intézkedés alapvető jogi kifogásairól. Böbeszédű magyarázat nem lesz, ellenben rámutatok azokra a csomópontokra, amelyek a közgazdasági, költségvetési, közteherviselési, üzleti és jogbiztonsági, más szóval a pénzügyi alkotmányosság sarokkövei lehetnek – most vagy hamarosan. A rendelkezésekre álló 5 percen 5 alkotmányjogi követelményt, ésszerű, sürgető jogállami igényt vázolok, majd az esélyekről szólok pár szót. Végül, ha tudok, válaszolok az Önök kérdéseire.

1) Szilárd gazdasági alkotmányosság és ezt számon kérő, tisztelő politikai klíma, társadalmi miliő ma Magyarországon nincsen. Megteremtése felé egy fontos lépés lehet a mi indítványunk is. Az EU-tag Németországban pl. egy jogszabályt, kiadása előtt végigskáláznak többtucatnyi kérdés szempontjából: ez volna a komplex hatásvizsgálat. Egy kérdés a sorból: mutat-e kellő megértést a tervezett intézkedés a vállalkozók, a gazdaság, az üzleti világ szempontjai iránt? Nálunk a dereguláció 1989-90 fordulóján kihalt, feltámasztása 94-95-ben kudarcot vallott. Szükségessége mellett, idén augusztus végén, a siófoki jegyzői konferencián épp' az érvelt, aki taccsra tette. Hendikeppel indultunk, de az irány jó, az idő nekünk dolgozik.

2) A megszorító csomag 6-8 eleméből a jelen kör számára **az ún. elvárt adó és a kétszeres járulékalap** opponálása a főmenü. Vitatni érdemes a döntés évközi, elsietett, kiszámíthatatlan és előreláthatatlan hatályba léptetését, mint formai kritériumot, továbbá érdemben is támadni célszerű ezt a két szabály-köteget. Tartalmilag, az AB eddigi gyakorlatából biztos támpontot nem lehet igazunkhoz nyerni. A testület a közteherviselés kapcsán rendkívül belátó a gazdaság- és jövedelempolitikával szemben, alkotmánysértést csak egészen szélső esetben állapít meg. A szokásos megközelítéssel – ti: jogállamban, piacgazdaságban nem illik ilyet tenni – mi sem győzhetnénk. Meggyőződésünk: előterjeszhető azonban olyan értékszemléletű, a jogállamiság új összefüggését bemutató érvelés, ami komoly mérlegelést követel meg, ami jogfejlesztő lehet, s ami itthon és Európában szakmai-üzleti visszhangra talál.

3) Kulcsérve a pénzügyi kormányzatnak, s így nekünk is, de visszafordítva: valószínűleg sokan nem a tényleges jövedelmük után fizetik a közterheket. E helyzetet változtatni, a törvényhozói célt megvalósítani azonban másként: a jogrendszer koherenciájának megtartásával kell és lehet. Hatékonyabb egyedi (!) hatósági munkára van szükség. /Jogállamban nem mindegy, hogy célzott lövéssel operálnak, avagy szőnyegbombázást alkalmaznak. Utóbbi

szükségképpen vétlenek is sújt, illetve szükségtelen és aránytalan aktivitásra készlet./ A viszonylag sok jövedelem-eltitkolás miatt a szabályozás logikáját a hatóság kényelme érdekében megfordítani, s általa egyféle kollektív szankcionálást kiépíteni, így a bizonyítási terhet és kockázatot átfordítani nem lehet. A jogállam nem mennyiségi, hanem minőségi kategória. Alkotmányos alapértékeket sértő hiba, ha az üzleti és civil élet megtelik túltengő államigazgatás-központú, ill. rendőrállami metódusokkal. Nonszensz, ha a hatóságnak amúgy is többé-kevésbé alárendelt ügyfél próbálná bizonyítani, hogy nem tett meg valamit, nem követett el jogsértést. A negatív bizonyítás általában is, gyakran lehetetlen.

4) A civilizált jogrendszerek lényege, megváltoztathatatlan startpontja az a feltevés, hogy a jogalanyok zöme törvénytisztelő, aki pedig nem az, azt a hatóságok dolga és kockázata megtalálni és fair eljárásban szankcionálni. Elvekben ez következik az alkotmány 2. § (1) bekezdésének jogállami klauzulájából, de az alkotmány 57. § (2) bekezdés szerinti alapelvből, az ártatlanság vélelméből is. Utóbbi elvet az AB eddig még csak kószolgatta, habár azt pl. közigazgatási eljárásra nézve is, korlátozottan elismerte. Ez visz előre.

5) 2005. 11. 01. óta hatályban van a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.). Ennek preambuluma, több alapelvi normája ékesszólóan kifejezi, hogy a közigazgatás van az állampolgárokért, és nem fordítva. Ezért a tv. megkönnyíti a felek eljárási terheit, a hatóság együttműködik a felekkel, e célból tilos a joggal való visszaélés. Feloldhatatlan ellentmondás, ha ilyen a jogalkalmazás, de pont az ellenkezője az alapul szolgáló jogalkotás. Ugyanabból a parlamenti szájából nem lehetne egyszerre hideget és meleget is fújni.

Végezetül arról, mire számíthatunk. A totóban 1,x,2-öt tippelnék. 1), mert egy európai jogállamban tilos a mezőnyt büntetésből megtizedelni. 2), mert győzhet az óvatosság, a kudarc-kerülő hozzáállás. Az a hivatkozás, hogy az államfő sem talált fogást a csomagon. X, azaz patt is lehet, azaz senki nem nyer, mert az AB nem óhajt parlamenti II. kamara, felsőház lenni. Jogvédő karakterét nagyrészt amortizálta az idő, az elefáncsont-toronybelüliség, s a tagok politikai kiválasztási szisztémája. Születhet egyrészt-másrészt szemléletű határozat is.

Láthatják: jósnő nem vagyok. De van oldásképpen egy ilyenfajta történetem. Egy hölgy elmegy a jósnőhöz, aki neki tragédiát jósol: meg fog halni a férje. Mire ő: azt én is tudom, csak azt nem, mit fogok kapni érte. Ennyire rosszul azért mi biztosan nem fogunk járni.

Dr. Kolláth György